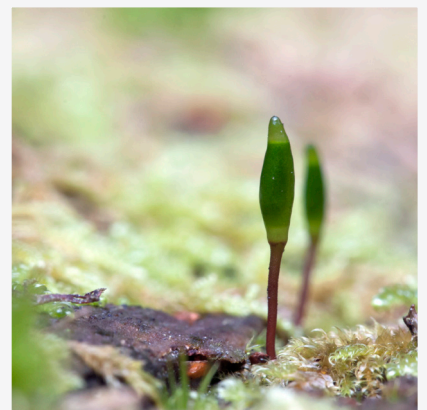

Bevarandeplan för Natura 2000-området

Hålvetten-Näsaren

Omslagsfoto: Per Folkesson

LÄNSSTYRELSEN
Södermanlands län

Natura 2000

Natura 2000 är ett ekologiskt nätverk av värdefulla naturområden inom EU. Utpekande av Natura 2000- områden bygger på krav som finns i EUs fågeldirektiv och art- och habitatdirektiv. Syftet är att hejda utrotning av vilda djur och växter och att hindra att deras livsmiljöer förstörs. Alla medlemsländer ska peka ut områden dels för fåglar som anges i EUs fågeldirektiv, dels för naturtyper och arter som anges i art- och habitatdirektivet. Genom utpekandet åtar sig länderna att de utpekade värdena i områdena ska bevaras långsiktigt. Natura 2000-nätverket är en av hörnstenarna i EUs arbete för att bevara biologisk mångfald. I fågeldirektivet och habitatdirektivet listas 170 naturtyper och sammanlagt cirka 900 växt- och djurarter som särskilt värdefulla. 90 av naturtyperna och drygt 100 av djur- och växtarterna i habitatdirektivets bilaga 1 och 2 finns i Sverige. Därtill häckar regelbundet cirka 60 av fågeldirektivets fåglar i vårt land.

Bevarandeplaner

För varje Natura 2000- område ska Länsstyrelsen ta fram en beskrivning. Detta ska göras i särskilda bevarandeplaner eller i en skötselplan om området även är naturreservat. I planen ska det finnas en beskrivning av området med bevarandesyfte, bevarandemål och beskrivningar av de naturtyper och arter som ska bevaras och bidra till gynnsam bevarandestatus. Hot mot Natura 2000-områdets arter och naturtyper, och behov av bevarandeåtgärder, t ex skydd eller skötsel, ska beskrivas. Informationen ska underlätta förvaltningen av området och tillståndsprövningar enligt miljöbalken.

I bevarandeplanen redovisas gränser, naturtyper och arter enligt bästa tillgängliga kunskap, vilket för detta område skiljer sig något från vad som är beslutat av regeringen. Länsstyrelsen har för avsikt att föreslå dessa ändringar till regeringen när tillfälle ges. Vid förvaltning och tillståndsprövning utgår man ifrån i verkligheten förekommande naturtyper, varför det är nödvändigt att bevarandeplanen redovisar dessa, även om de inte har hunnit beslutas av regeringen.

Bevarandeplanen ska fastställas av Länsstyrelsen, som även är ytterst ansvarig för att målsättningen med området uppfylls. Bevarandeplanen ska revideras när ny kunskap tillkommer eller när förutsättningar för området ändras. Bevarandeplanen är inte ett juridiskt bindande dokument. För formell reglering av skydd eller skötsel kan andra beslut behövas, t ex skyddsbeslut för naturreservat. Föreskrifter enligt eventuella skyddsbeslut gäller parallellt med den tillståndsplikt som gäller inom Natura 2000.

Tillståndsplikt och samråd

För att inte skada naturvärden krävs tillstånd för verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Det kan även gälla åtgärder utanför Natura 2000-området, om de kan påverka miljön i området. Detta regleras i miljöbalken (7 kap. 27-29§§). Då det kan vara svårt att avgöra vilka åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka naturvärden behöver man samråda med Länsstyrelsen före genomförandet. Vid skogsbruksåtgärder hålls samråd med Skogsstyrelsen. Mer information finns hos Länsstyrelsen, läs på webben eller kontakta en handläggare.

Kartor

Information om naturtypers utbredning och arter i ett enskilt område går att hitta med hjälp av kartverktyget Skyddad natur. Det kan nås på Naturvårdsverkets hemsida genom att söka på ”kartverktyget skyddad natur”. I kartverktyget söker du upp aktuellt område och klickar på namnet för mer information (se bilaga för användarhandledning).

Det finns även möjlighet att ladda ner naturtypskartan som shp-fil. Det görs på Miljödataportalen.

För mer information om Natura 2000:

Länsstyrelsens hemsida: www.lansstyrelsen.se/sodermanland eller telefon 010-22 340 00

Naturvårdsverkets hemsida: <http://skyddadnatur.naturvardsverket.se/>

Miljödataportalen: <http://mdp.vic-metria.nu/miljodataportalen/>

Bevarandeplan för Natura 2000-området SE0220204 Hålvetten-Näsnaren

Kommun: Katrineholm

Områdets totala areal: 1000,9 ha

Bevarandeplanen uppdaterad av Länsstyrelsen:

Bevarandeplanen fastställd av Länsstyrelsen: 2017-12-19

Markägarförhållanden: Privat

Regeringsbeslut, historik:

SPA: Nej, pSCI: 1998-12-01, SCI: 2005-01-01, SAC: 2011-03-01, regeringsbeslut
M2010/4648/Nm

Naturtyper och arter som ska bevaras i området:

Naturtyper och arter enligt art- och habitatdirektivet samt fågeldirektivet:

3110 - Näringsfattiga slättsjöar

3150 - Naturligt näringsrika sjöar

1163 - Stensimpa, *Cottus gobio*

1355 - Utter, *Lutra lutra*

Bevarandesyfte

Syftet med Natura 2000 är att säkerställa den långsiktiga överlevnaden för Europas mest värdefulla och hotade naturtyper och arter. I varje enskilt Natura 2000-område är syftet att prioriterade naturtyper och arter bevaras så att området på bästa sätt bidrar till gynnsam bevarandestatus på biogeografisk nivå.

Natura 2000-områdets prioriterade bevarandevärden är sprickdalssjöarna Hålvetten och Näsnaren samt de utpekade arterna utter och stensimpa.

Motivering: Näsnaren och Hålvetten är oreglerade sjöar som har god status avseende bland annat pH och växtplanktongsammansättning. I Näsnarens klara vatten finns typiska kortskottsväxter såväl som den starkt hotade arten styvnate.

Prioriterade åtgärder: Hänsyn i omgivande mark för att värna vattenkvaliteten och bevara en ekologiskt funktionell kantzoon.

Beskrivning av området

Hålvetten och Näsnaren är två NV-SO orienterade sprickdalssjöar som ligger i Katrineholms kommun. Näsnaren (siktdjup ca 4,3 m) är en näringsfattig klarvattensjö med rik bottenvegetation av kortskottsväxter. Hålvetten är något grumligare (siktdjup ca 2 m) än Näsnaren och har högre näringshalt. Vattnets pH är i medel 7,5-7,8. Båda sjöarna tillhör Nyköpingsåns avrinningsområde, Hålvetten rinner till Näsnaren. Sjöarna ligger ca 42 meter över havet.

Vegetationen runt sjöarna är omväxlande med barr- och lövskog, blandskog med inslag av ädla lövträd, hagmarker, fuktängar, åkrar och kärr. Partier av naturskogskaraktär finns på Kulltorpa ö och Hjulboö. Harpebolnäset mellan Hålvetten och Näsnaren är till stor del bevuxet med granskog av en för länet unik, örtrik typ med inslag av krävande lundväxter som i landet har sydlig utbredning och är av synnerligen stort botaniskt intresse. Tibast förekommer rikligt och myskmadran finns här med den i särklass rikaste förekomsten i länet. Hjulbonäsets ängsekskog har artrika kalkgynnade fåltskikt med bl a flera orkidéer, underviol och vårärt. Utter har iakttagits i området.

Området har stor betydelse för friluftslivet. Sörmlandsleden passerar genom bl a de örtrika barr- och blandskogarna på öarna Fagerö och Boholmen samt längs Näsnarens strand på Hjulbonäset.

Den dominerande bergarten är gnejs och den dominerande jordarten är morän. De två öarna Fagerö och Boholmen i Näsnaren är uppbyggda av rullstensgrus. Vid Löppsjötorp vid Hålvetten och vid Hjulbonäs vid Näsnaren finns det urkalksten. Det finns kalkrik morän lite överallt i sjöarnas tillrinningsområde vilket förmodligen motverkar försurning och påverkar växt- och djurlivet i en positiv riktning.

Vad kan påverka negativt

- Reglering av sjöarna kan medföra onaturliga vattennivåer och fluktuationer, vilket t. ex kan leda till erosion eller annan skada på strandzonerna.
- Skogsbruk i tillrinningsområdet, inklusive avverkning, markavvattning och skyddsdikning kan leda till ökad belastning av humusämnen, grumling och igenslamning av bottenvegetationen och grunda bottnar.
- Jordbruk i tillrinningsområdet kan orsaka närings och/eller läckage av bekämpningsmedel, de näringsfattiga sjöarna är väldigt känsliga för eutrofiering.
- Nydikning eller rensning av diken i tillrinningsområdet.
- Utsläpp av föroreningar från punktkälla, t ex avlopp, industri, täkt eller annan verksamhet ökar risken för negativa vattenkemiska förändringar.
- Utsättning av för sjön främmande arter eller fiskstammar, kan bl.a. ändra konkurrensförhållandena i sjön och sprida smitta.
- Ensidigt fiske eller för hårt fisketryck kan medföra en minskad fiskpopulation.
- Exploatering av strandområden kan bl.a. störa sjöns rika fågelliv.
- Intensiv båttrafik eller annan typ av störning i känsliga fågelområden.
- Vandringshinder som hindrar fiskar och andra organismer att förflytta sig naturligt.
- Avsaknad av ekologiskt funktionell kantzon.

Bevarandeåtgärder

Förutom vad som i övrigt gäller enligt miljöbalken och annan miljölagstiftning krävs tillstånd för att bedriva verksamheter eller vidta åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Tillstånd krävs inte för verksamheter och åtgärder som direkt hänger samman med eller är nödvändiga för skötseln och förvaltningen av det berörda området (7 kap 28 a § miljöbalken).

EU:s ramdirektiv för vatten utgör grund för skydd av vatten. Direktivet har införlivats i svensk lagstiftning genom förordningen (2004:660) om förvaltning av kvaliteten på vattenmiljön. Syftet med lagstiftningen är bl.a. att ställa krav på icke försämring av ytvatten med avseende på både ekologisk och kemisk status.

Hålvatten och Näsnaren omfattas av 100 meter strandskydd.

Vid åtgärder som utförs i anslutning till sjöarna eller tillrinnande vattendrag ska en skyddszon finnas mot vattnet. Denna skyddszon får i varje enskilt fall anpassas efter åtgärden samt hur den kan tänkas påverka sjön och dess värden. Rensning av diken i anslutning till sjöarna ska i möjligaste mån undvikas. Om rensning ändå genomförs ska skyddsåtgärder genomföras för att minimera tillförseln av sediment till sjön.

Uppföljning av naturtyper och arter

Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning av bevarandemål genomförs. Uppföljningen ska ske enligt de manualer för skyddade områden som har tagits fram av Naturvårdsverket och Havs- och vattenmyndigheten. Mätbara mål, så kallade målindikatorer, ska registreras i databasen SkötselDOS. Dessa målindikatorer följs sedan upp. Målsättningen är att kunna se om de bevarandemål som satts upp i bevarandeplaner och skötselplaner uppfylls, att skötseln fungerar och att Natura 2000 - naturtyperna och arterna har gynnsamt tillstånd.

Naturtyper och arter enligt art- och habitatdirektivet samt fågeldirektivet:**3110 - Näringsfattiga slättsjöar**

Areal: 937,05 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Ny Areal: 745 ha. Ny Areal, ännu ej fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

Sjön Näsnaren är klassad som näringsfattig slättsjö.

Näsnaren har en areal på ca 820 ha, delavrinningsområdet är 57 km². Sjön är långgrund och starkt flikig med ett siktdjup på ca 6 meter och ett maxdjup på ca 24 meter. Vid Hjulbonäset förekommer urkalksten och söderut mot Fagerön sträcker sig en isälvsavlagring. I strandnära områden finns stora ytor med blandskog och små välvavgränsade jordbruksområden. I sjön bildar ett 30-tal öar och skär en insjöskärgård av stor betydelse för bland annat fåglar.

Stränderna är till största delen branta medan en mindre del är mycket långgrunda, de domineras av grus, sten och block. Bitvis förekommer större områden med sandbotten, bland annat vid Fagerö och Hoholmen. Organogena bottenar förekommer lokalt i vissa vikar. Näsnaren är inte vattenståndreglerad eller sänkt. Utloppet från sjön genom Vadstorpån är delvis rätat i jordbruksmark, men mer eller mindre meandrande sträckor finns kvar. Tilllopp till sjön utgörs av ett 15-tal mindre bäckar/diken. Vid Aspnäset ligger en gammal såg som i länets mifo inventering (metodik för inventering av förorenade områden) placerats i riskklass 1, högsta klass. Det pågår en ansvarsutredning av sågen.

Näsnaren har en hög biologisk funktion. Här häckar ca 15 sjöberoende fåglar bland annat storlom, fiskgjuse, häger och mindre strandpipare. De fiskarter som finns är gädda, abborre, ål och en del vitfisk som t.ex. braxen. Kräftpusten härjade i sjön under 1920-talet. Flodkräfta planterades in under den senare delen av 1920-talet, men idag finns signalkräfta i sjön. 1998 gjordes en bottenfaunaundersökning i Näsnaren. Vid den undersökningen dominerades faunan av djurgrupper som missgynnas av förorenat vatten. Exempel på viktiga föroreningskänsliga arter som hittades är dagsländorna *Leptophlebia vespertina* och *Heptagenia sulphurea* samt nattsländan *Ecnomus tenellus*. Sjön hade vid undersökningen ett rikt bestånd av sötvattensmärlor (*Gammarus pulex*), vilket tillsammans med normal förekomst av dagsländan *Leptophlebia vespertina* indikerade att Näsnaren kunde bedömas som ej eller obetydligt försurnings- respektive föroreningspåverkad. Förekomsten av dagsländan *Heptagenia sulphurea* indikerar goda syrgasförhållanden. För att arten ska kunna leva kvar är det viktigt att närsaltshalterna inte ökar. Även 2006 undersöktes bottenfaunan, som då visade på låg abundans med en tydligt oligotrof sammansättning. På det största djupet var faunan synnerligen mager, där det är för näringsfattigt för de eutrofa arterna, men lite för svaga syreförhållanden för de riktigt oligotrofa arterna.

I vissa vikar av Näsnaren finns det tecken på att sjön är näringspåverkad. Mossviken (österut) är så gott som täckt av näckrosor. Botten är väldigt mjuk och växtligheten är rik, mycket gäddnate, vass, säv och kransslinga. Mossviken skiljer sig mycket från viken vid Häradsgården i sydöst. Den viken är grund med sandbotten och har mycket kortskottsväxter, vilka är typiska för naturtypen näringsfattig slättsjö. Exempel på växter är notblomster och strandpryl, såväl som olika kransalger. I många vikar är bottenvegetationen tät med mattor av nålsäv, strandpryl, notblomster, vekt och styvt braxengräs.

Näsnaren ingår i länsstyrelsens regionala miljöövervakningsprogram, vattenkemiska

parametrar har analyserats från och med 1998. Vattenväxter har inventerats i sjön 2009 och 2012, samt två tidigare mindre inventeringar. Styvnate (*Potamogeton rutilus*) påträffades vid inventeringen 2007. Vid inventeringen 2012 påträffades 45 arter, varav 26 var flytblads- eller undervattensväxter och 5 akvatiska mossor. Vattenväxtsamhället är artrikt, har stor förekomst och stor djuputbredning. Många kortskottsväxter visar på att sjön uppfyller bevarandemålen. Eftersom sjön är flikig och har mer igenväxta och näringsrika vikar finns även arter som gynnas av höga näringshalter, som t.ex. vattenaloe. Vid statusklassningen av makrofyter tas alla arter med oavsett frekvens. Detta gör att makrofyterna klassas till god status och inte hög status som skulle kunna vara fallet om man bortser från de igenväxande vikarna.

Totalfosforhalten har legat kring 10-12 µg/l under de senaste åren, d.v.s. i klass 1, låg halt-oligotrof (näringsfattig) sjö eller hög status inom vattenförvaltningen. Värdena är på gränsen till klass 2, i vissa delar av sjön (främst i öst) är fosforhalten förmodligen högre. Kvävehalterna har legat i klass 2, måttligt hög halt, de senaste åren. Syrehalten i Näsnaren är hög, klass 1, syrerikt tillstånd. Näsnaren har ett pH kring 7,8 och färgen på vattnet ligger i klass 2, svagt färgat, ingen större förändring har skett (Naturvårdsverkets bedömningsgrunder 1999).

Bevarandemål

Näringsfattiga slättsjöar är relativt grunda sjöar som ska ha klart vatten och näringsfattiga strandzoner. Sjön ska ha god ekologisk status. Vattenkvaliteten ska inte påverkas av gödning eller skogsbruk i sjöns närområde. Sjön ska ha naturliga vattenståndsvariationer och en karakteristisk artsammansättning. Det ska vara fria vandringsvägar i anslutande in och utloppsflöden för fisk och andra organismer.

Vattnet ska ha inslag av typiska arter som t.ex. notblomster, strandpryl och braxengräs. Sländan *Heptagenia sulphurea* och den rödlistade vattenväxten styvnate ska finnas i livskraftiga bestånd. Arealen näringsfattig slättsjö ska vara minst 745 ha.

Bevarandetillstånd

Gynnsamt bevarandetillstånd. Vattenförvaltningen har (år 2013) bedömt att sjön har god ekologisk status med avseende på makrofyter och växtplankton. Sjön har även en låg näringspåverkan mätt utifrån växtplanktonsammansättning (totalbiomassa av växtplankton, andel cyanobakterier) och totalfosforhalt (medelvärdet av totalfosforhalten är 11 µg/l). Fortfarande behöver dock definitiva vandringshinder i utmynnande vattendrag åtgärdas för att fiskar och andra organismer ska kunna vandra naturligt. Näringstillförsel till strandnära vikar behöver begränsas för att sjöns låga näringsnivåer ska bibehållas.

3150 - Naturligt näringsrika sjöar

Areal: 0 ha. Arealen ej fastställd i regeringsbeslut

Ny Areal: 161,6 ha. Ny Areal, ännu ej fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

Sjön Hålvetten är klassad som naturligt näringsrik sjö.

Hålvetten har en areal på ca 200 ha och delavrinningsområdet är ca 12 km². Sjön är grund med ett maxdjup på 3,9 meter. Siktdjupet i sjön är ca 2 m och betydligt grumligare än Näsnaren.

Hålvetten ingår också i länsstyrelsens regionala miljöövervakningsprogram. Fosforhalterna för Hålvetten ligger högre än för Näsnaren, de ligger i klass 3, hög halt och har gjort det ända sen 1998. Det är så höga halter att sjön kan klassas som en eutrof (näringsrik) men på gränsen till mesotrof sjö. Hålvetten har ett pH kring 7,5 och vattenfärgen låg i klass 3, måttligt färgat. Inga större förändringar har skett av färg och pH.

En vattenväxtundersökning genomfördes 2010 i Hålvetten enligt undersökningstypen (Vattenväxter i sjöar). En mindre vegetationskartering gjordes 2005 utmed en transekt nedanför naturbetesmarkerna vid Simonsbol vid en båtplats. Strandvegetationen hade en hög artrikedom, men i vattnet fanns inga kortskottsväxter. Ingen art som är typisk för naturtypen 3110, näringsfattiga slättsjöar påträffades. 6 arter typiska för naturtypen 3150 Naturligt näringsrika sjöar hittades, blommäss, hornsärv, dyblad, grovnate, trubbnate och vattenaloe.

I Hålvetten undersöktes bottenfaunan 1998 och 2006. Till skillnad från Näsnaren dominerade föroreningsgynnade djurgrupper i Hålvetten, mycket renavattenkrävande arter saknades helt. En viktig föroreningskänslig art hittades, nattsländan *Ecnomus tenellus*. Här finner man t.ex. dammussla och snäckor liksom även chironomider och oligochaeter. Viktiga försumingskänsliga arter hittades, t. ex. sötvattensmärla (*Gammarus pulex*) och slamsländor (*Caenis*). Den mycket rika snäckfaunan som finns i Hålvetten indikerar att vattnet är kalkrikt. Avsaknad av föroreningskänsliga dagsländor i kombination med rik förekomst av gråsuggor (*Asellus aquaticus*) kan indikera att Hålvetten är påverkad av näringsämnen. Sjön är ändå inte särskilt produktiv när det gäller bottenfaunan. Hålvettens fauna var mest lik den i de tämligen näringsrika sjöarna som var med i undersökningen 1998. Sjön är mycket grund och det är något som i allra högsta grad påverkar bottenfaunan.

Bevarandemål

Naturligt näringsrika sjöar ska präglas av opåverkad hydrologi och naturliga vattenståndsvariationer. Vattnet ska vara av god kvalitet och sjön ska ha god ekologisk status. Vattnet ska vara naturligt näringsrikt, vattenkvaliteten ska inte påverkas negativt av gödning eller jord- och skogsbruk i sjöns närområde. Vegetationen i vattnet och på stränder ska vara varierad och zonerad. Sjön ska hindras från att växa igen med exempelvis bete, vilket även gynnar en lågvuxen strandzonsvegetation. Artsammansättningen i sjön ska vara naturlig och det ska vara fria vandringsvägar i anslutande vattensystem. Vattnet ska ha inslag av typiska arter som t.ex. vattenaloe, korsandmat, gädda och årtå. Sjöarealen ska vara minst 191,6 ha vid medelvattenstånd.

Bevarandetillstånd

Ej gynnsamt bevarandetillstånd. Vattenförvaltningen har (år 2013) bedömt att sjön har måttlig ekologisk status. Det är undersökningar av makrofyter som varit avgörande. Sjön har även förhöjda fosforhalter (medelvärde av totalfosforhalten är 33 µg/l).

1163 - Stensimpa, *Cottus gobio*

Artens förekomst är fastställd i regeringsbeslut.

Beskrivning

Stensimpa är en bottenlevande fiskart som når en längd av max 12,5 cm. Den lever stationärt på sten- och grusbotten på grunt vatten. Arten vill ha klart och syrerikt vatten. Födan utgörs av dagslände- och mygglarver, maskar och kräftdjur. Leken sker mellan mars-juni. Förekomst av arten i ett vattendrag indikerar god vattenkvalitet.

Bevarandemål

Stensimpa ska finnas i en livskraftig population. Områdets sjöar, som är artens livsmiljö ska ha god vattenkvalitet och syrerika bottenar. Sjön ska omges av en orörd kantzon och ska inte påverkas av utsläpp från omgivande markanvändning. Arealen näringsfattig och näringsrik slättsjö ska vara minst 937 ha vid medelvattenstånd.

Negativ påverkan

Arten är inte hotad i Sverige men är känslig för lokala faktorer såsom:

- Kemiska förändringar i vattnet.
- Försämrade syreförhållanden.

Bevarandetillstånd

Okänt bevarandetillstånd. Länsstyrelsen har inte tillräckligt med information för att kunna ange artens bevarandetillstånd i området.

1355 - Utter, Lutra lutra

Artens förekomst är fastställd i regeringsbeslut.

Beskrivning

Uttern är ett ca 90-120 cm långt mårddjur som lever vid vatten. Fisk är den främsta födan, men även groddjur, kräftor, större insekter, fåglar och mindre däggdjur kan ingå i dieten. För ett livskraftigt bestånd av utter krävs stora områden med mer eller mindre sammanhängande vattensystem. Optimala miljöer för utter är vatten som erbjuder riklig tillgång på lättillgänglig föda året runt och som har tillgång till landområden där uttern kan vila ostört, föda upp ungar etc. Uttern är vintertid beroende av strömmande vatten som ger möjlighet till näringsfångst om sjöarna blir islagda. En vuxen utter konsumerar cirka 1-1,5 kilo fisk per dag. I Syd- och Mellansverige finns idag uttern företrädesvis i eutrofa vatten med täta bestånd av bl.a. vitfisk. Det beror på att miljögiftsbelastningen av fettlösliga ämnen är lägre i eutrofa sjöar jämfört med oligotrofa sjöar.

På den nationella rödlistan är arten klassad som nära hotad. Uttern är fredad enligt 2 och 4 stycket 4§ Artskyddsförordningen (2007:845). Uttern ingår även i art- och habitatdirektivets bilaga 2 och 4. Arten kräver noggrant skydd enligt art- och habitatdirektivet.

Bevarandemål

Uttern ska finnas i en livskraftig och reproducerande population. Dess habitat, Hålvetten och Näsnaren med anslutande vattendrag ska vara fiskrika vatten. Sjöarna ska ingå i ett sammanhängande vattensystem med strömsträckor som vintertid förblir isfria. Det ska finnas störningsfria kantzoner där uttern bland annat kan föda upp sina ungar. Inga vandringshinder eller osäkra vägpassager ska hindra uttern från att förflytta sig och möjligheten till utbyte av individer är god. Arealen näringsfattig och näringsrik slättsjö ska vara minst 937 ha.

Negativ påverkan

- Biltrafik är ett hot mot utter, speciellt där vägar korsar vattendraget. Uttern tar sig endast i undantagsfall igenom vattendrag utan föredrar att gå över vägen istället vilken gör den sårbar för överkörning.
- Fragmentering av utterns livsmiljö, t.ex. reglering av vattendrag, utbyggnad av vattenfall och strömsträckor.
- Fasta fiskeredskap kan orsaka drunkning av uttern och feldimensionerade fällor för mård eller bäver kan av misstag fånga och döda den.
- Uttern är känslig för intensiv störning under dräktighets- och födselperioden på våren (april-juni).
- Miljögifter. Tidigare har PCB orsakat drastiska nedgångar av det svenska utterbeståndet. Situationen på miljögiftsidan har förbättrats vilket bl.a. medfört ett generellt sett ökande bestånd. Hotet från miljögifter kan dock inte anses vara över och det är fortfarande viktigt med uppmärksamhet på ämnen som t.ex. polybromerade difenyletrar (PBDE).

Bevarandetillstånd

Okänt bevarandetillstånd. Länsstyrelsen har inte tillräckligt med information för att kunna ange artens bevarandetillstånd i området.

Dokumentation

Arter som noterats i områdena:

Näsnaren

Strandvegetation:

Pors

Fackelblomster

Strandlysing

Kärrsilja

Ärtstarr

Hundstarr

Ängsbräsma

Vattenmåra

Krypven

Vattenvegetation:

Grovnate

Gräsnate

Långnate

Axslinga

Hårslinga

Möja sp

Hjulmöja

Näckmossa

Styvt braxengräs (Typisk art)

Grovnate

Vattenbläddra

Vattenblink

Trubbnate

Ålnate

Kransslinga

Chara

Nitella

Strandpryl (Typisk art)

Vattenpilört

Notblomster (Typisk art)

Hålvetten

Strandvegetation

Krypven (*Agrostis stolonifera*)Svalting (*Alisma plantago-aquatica*)Strandgyllen (*Barbarea stricta*)Brunskära (*Bidens tripartita*)Blomvass (*Butomus umbellatus*)Ängsbräsma (*Cardamine pratensis*)Bunkestarr (*Carex elata*)Sprängört (*Cicuta virosa*)Knappsäv (*Eleocharis palustris*)Sjöfräken (*Equisetum fluviatile*)Kärrfräken (*Equisetum palustre*)

Vattenmåra (*Galium palustre*)
Mannagräs (*Glyceria fluitans*)
Sumpnoppa (*Gnaphalium uliginosum*)
Vattenblink (*Hottonia palustris*)
Dyblad (*Hydrocharis morsus-ranae*)
Vägtåg (*Juncus bufonius*)
Veketåg (*Juncus effusus*)
Andmat (*Lemna minor*)
Strandklo (*Lycopus europaeus*)
Topplösa (*Lysimachia thyrsoiflora*)
Åkermymta (*Mentha arvensis*)
Sumpförgätmigej (*Myosotis laxa*)
Äkta förgätmigej (*Myosotis scorpioides*)
Bitterpilört (*Persicaria hydropiper*)
Sengröe (*Poa palustris*)
Kärrgröe (*Poa trivialis*)
Revmörblomma (*Ranunculus repens*)
Tiggarranunkel (*Ranunculus sceleratus*)
Sumpfräne (*Rorippa palustris*)
Kruskräppa (*Rumex crispus*)
Säv (*Schoenoplectus lacustris*)
Flenört (*Scrophularia nodosa*)
Frossört (*Scutellaria galericulata*)
Besksöta (*Solanum dulcamara*)
Stor igelknopp (*Sparganium erectum*)
Knölsyska (*Stachys palustris*)
Hästhov (*Tussilago farfara*)

Vattenvegetation

Krypven (*Agrostis stolonifera*)
Svalting (*Alisma plantago-aquatica*)
Blomvass (*Butomus umbellatus*)
Höstlänke (*Callitriche hermaphrodita*)
Hornsärv (*Ceratophyllum demersum*)
Sjöfräken (*Equisetum fluviatile*)
Gul näckros (*Nuphar lutea*)
Grovnate (*Potamogeton lucens*)
Trubbnate (*Potamogeton obtusifolius*)
Ålnate (*Potamogeton perfoliatus*)
Säv (*Schoenoplectus lacustris*)
Igelknopp (*Sparganium* sp.)
Vattenaloe (*Stratiotes aloides*)
Vattenbläddra (*Utricularia vulgaris*)

Mossor

Näckmossa (*Fontinalis antipyretica*)

Referenser

ArtDatabanken. 2015. Rödlistade arter i Sverige 2015.

ArtDatabanken. 2015. Utter, Lutra lutra Artfakta.

Artportalen. 2017. Artfynd t.o.m. mars 2017.

Naturvårdsverket. 2011. Utter, Lutra lutra. Vägledning för svenska arter i habitatdirektivets

bilaga 2. NV-01162-10.

Länsstyrelsen, rapport nr 1, 1998. Biologisk mångfald i södermanländska sjöar.

Länsstyrelsen i Södermanlands län 1991: Sörmlands Natur. Naturvårdsprogram. ID-nr: 83-86.

Länsstyrelsen i Södermanlands län. 2007. Bevarandeplan för Natura 2000-område Hålvetten-Näsaren (SE0220204) Katrineholms kommun, Södermanlands län. Dnr. 511-9999-2004.

Riksintresse för naturvård i Södermanlands län, ID nummer: NRO 04 015.

Tidsseriesjöprojekt Södermanlands län, växtkartering, regional miljöövervakning, opublicerad rapport, 2005.

Kriterier för värdering av sjöar från naturvårdssynpunkt, datablankett. Sjöregistret på länsstyrelsen, från mitten av 80-talet.

Naturvårdsverkets bedömningsgrunder för sjöar och vattendrag, naturvardsverket.se, uppdaterad 2004-06-23.

Rydberg 1992: Beskrivning av delområden inom riksobjektet Hålvetten - Näsaren ur botanisk synpunkt. Länsstyrelsen i Södermanlands län. Opubl. manuskript + karta.

Inventeringar

Basinventering av natura 2000 områden, makrofyter i Näsaren, 2005-09-08.

Riksinventering, vattenkemi. Institutionen för miljöanalys, SLU, 1985 och 1990.

Tidsseriesjöar, vattenkemi. Referenssjöar, Institutionen för miljöanalys, SLU.

Länsstyrelsen i Södermanlands län. 2011. Inventering av makrofyter i Södermanlands län 2005-2010. Rapport 2011:10.

Länsstyrelsen i Södermanlands län. 2013. Vattenväxter i sjöar, Likstammen och Näsaren 2012. Rapport 2013:7.

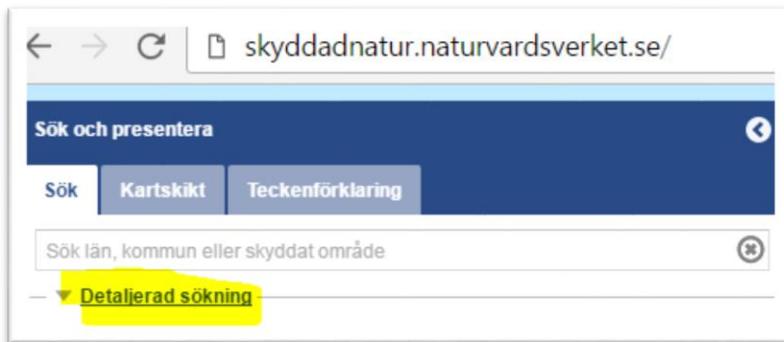

Karttjänst Skyddad natur

<http://skyddadnatur.naturvardsverket.se/>

För att få en bild av var i respektive Natura 2000-område naturtyperna finns kan Naturvårdsverkets karttjänst Skyddad natur användas.

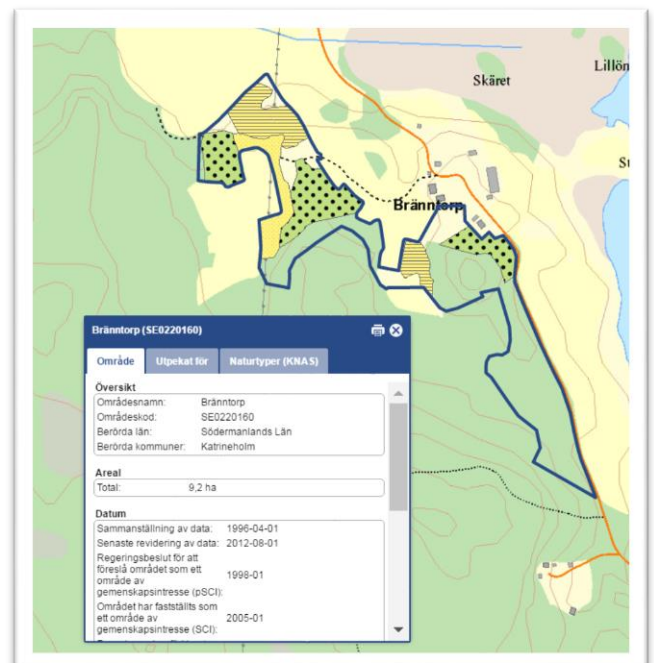
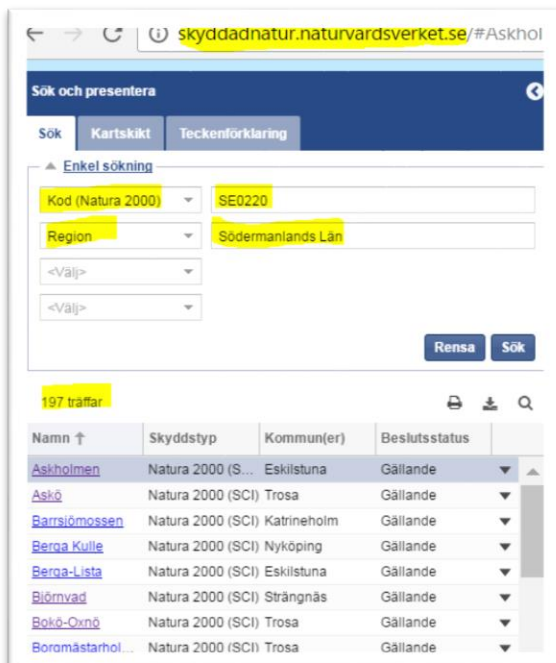
Välj "Detaljerad sökning"

Välj alternativ *Kod (Natura 2000)* skriv in SE0220

Välj *Region* och sök fram Södermanlands län

Sök, det ska bli 197 träffar. När man klickar på ett av namnen i listan kommer man dit i kartan.

För att se Naturtyper för områdena i kartan gå in på fliken "Kartskikt".

Avmarkera allt i *Naturvårdsregistret*. Det är endast *Naturtypskarteringar* > *Natura naturtypskartan (NNK)* > *Naturtyper (ytor)* som ska vara markerade. Klicka sedan i kartan på den naturtyp du vill veta mer om så kommer en informationsruta upp i fönstret.

